

Každý pátý Čech vyhazuje léky do koše. Nový projekt „Nevyhazuj léky“ míří na změnu těchto návyků

8.4.2026 - | Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

2 969 939 - tolik kilogramů léčiv se v České republice vytrídilo mezi lety 2021-2024. Je to moc, nebo málo? Podle dat z průzkumu výzkumné agentury NMS,[1] který zadala Asociace inovativního farmaceutického průmyslu, by to mohlo být i více. Téměř pětina Čechů (19,5 %) totiž vyhazuje prošlé a nespotřebované léky do běžného odpadu. Dalších 13,8 % si je nechává do zásoby, přestože už nemusí být účinné ani bezpečné.

Projekt „Nevyhazuj léky“ připomíná, že stejně jako třídíme papír, plasty nebo sklo, nemají ani léky končit v běžném odpadu. V České republice přitom funguje systém, kdy nepoužitá či prošlá léčiva mohou lidé bezplatně odevzdat v lékárnách, které zajistí jejich bezpečné předání k likvidaci. Přesto část léčiv stále končí v komunálním odpadu, kde představují zbytečné riziko pro životní prostředí i veřejné zdraví.

„Odpovědné nakládání s léčivy je nedílnou součástí širšího přístupu k ochraně životního prostředí. Inovativní farmaceutický sektor v Evropě i v České republice dlouhodobě usiluje o minimalizaci svého dopadu na životní prostředí a řídí se přísnými evropskými regulačními požadavky. Projekt „Nevyhazuj léky“ vnímáme jako důležitý krok směrem k větší informovanosti veřejnosti a odpovědnému chování v každodenním životě,“ říká David Kolář, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu.

Významnou roli v celém systému sehrává lékárenská síť, která je pro veřejnost přirozeným a snadno dostupným kontaktním místem. Právě sem mohou lidé vracet léčiva, která již nevyužijí, a to bez ohledu na to, kde je původně zakoupili.

„Lékárny jsou pro veřejnost přirozeným a snadno dostupným místem, kam lze bezpečně vracet nespotřebované nebo prošlé léky. Tento systém funguje dlouhodobě a je plně dostupný napříč celou Českou republikou. Zároveň je důležité, aby lidé pravidelně kontrolovali obsah svých domácích lékárníček a neponechávali si léčiva, která již nejsou vhodná k použití,“ uvádí Irena Storová, ředitelka Asociace provozovatelů lékárenských sítí.

Z jakých důvodů Češi nevracejí léky do lékárny?

Data ukazují, proč lidé léky do lékáren nevracejí. Nejčastěji si je nechávají do zásoby, to uvedlo 40 % respondentů. Další přiznávají spíše praktické důvody. Téměř třetině se s nimi do lékárny nechce (29,3 %) a část veřejnosti vůbec neví, že je možné léky do lékárny vrátit (15 % %).

Méně zodpovědné chování je přitom patrné zejména u mladších lidí do 34 let, kteří častěji léky vyhazují nebo si je ponechávají do zásoby. S tím souvisí i fakt, že kontrola domácích lékárníček není samozřejmostí. 32,9 % Čechů ji provádí jen výjimečně, vůbec nebo až ve chvíli, kdy lék potřebují.

„Léčiva nejsou běžný odpad. Jejich nesprávná likvidace může představovat riziko jak pro životní prostředí, tak pro veřejné zdraví. Z našich zkušeností víme, že část veřejnosti stále neví, jak s nepoužitými léčivy správně nakládat. Přitom řešení je jednoduché – každá lékárna v České republice je připravena tato léčiva bezpečně převzít. Posilování informovanosti a odpovědného přístupu

veřejnosti proto považujeme za klíčové," říká **Tomáš Borán, ředitel Státního ústavu pro kontrolu léčiv (SÚKL)**.

Zcela opomíjená pak zůstává kontrola léčiv u starších příbuzných. Přestože právě senioři patří mezi skupiny s nejvyšší spotřebou léků, většina lidí jejich domácí lékárníčku vůbec nekontroluje (68,8 %). Pouze menší část veřejnosti jim aktivně pomáhá s tříděním a vracením nespotřebovaných léčiv.

Jak léčiva správně vracet a co se s nimi děje dál

Podle průzkumu mají ve zvyku léky vracet nejvíce lidé z Karlovarského (75 %), Jihočeského (71,9 %) a Ústeckého kraje (68,8 %). Naopak nejméně jsou lidé zvyklí léky do lékáren vracet v Plzeňském kraji (47,7 %), na Vysočině (62,3 %) a v Olomouckém kraji (62,9 %). Tyto rozdíly naznačují, že osvěta a dostupné informace mohou hrát v rozhodování lidí zásadní roli.

Všechny léky, které lidé vrátí do lékáren, následně putují ke specializovaným společnostem, jež zajišťují jejich ekologickou a bezpečnou likvidaci. Tento proces probíhá v souladu s přísnými pravidly odpadové legislativy a mohou ho vykonávat pouze společnosti, které jsou na seznamu Ministerstva zdravotnictví ČR a mají oprávnění k odstraňování nepoužitelných léčiv.

„Léky, které převezmeme od lékáren, likvidujeme tak, aby nedošlo k ohrožení životního prostředí ani veřejného zdraví. Jde o přísně kontrolovaný proces, který má jasně daná pravidla,“ vysvětluje Michal Studnička, jednatel odpadové společnosti AVE Kralupy.

Jak tedy správně a ekologicky nakládat s léčivy?

- Pravidelně kontrolujte datum spotřeby všech léčiv, a to nejen sobě, ale také svým starším příbuzným.
- Pokud doma najdete léčiva s prošlým datem spotřeby, rozhodně je dále neužívejte. Tato léčiva vložte do sáčku a odneste do kterékoliv lékárny.
- Sáček s léčivy předejte lékárníkovi nebo ho vložte do speciálního boxu (pokud takový v lékárně mají).

Web www.nevyhazujleky.cz přehledně ukazuje, jak s nepoužitými a prošlými léčivy správně naložit. Nabízí jednoduchý návod krok za krokem, odpovědi na nejčastější otázky i praktické tipy, jak předejít jejich hromadění v domácnosti. Lidé si zde mohou rychle ověřit, co do lékárny vracet a proč léky nepatří do běžného odpadu. Navštivte www.nevyhazujleky.cz a zjistěte, jak na to.

[1] Průzkum provedla agentura NMS v rámci omnibusového šetření na reprezentativním vzorku 1 056 respondentů z české populace ve věku 18+. Sběr dat probíhal v březnu 2026, online v Czech National Sample.

<https://aifp.cz/cs/kazdy-paty-cech-vyhazuje-leky-do-kose-novy-projekt>